

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella”

KOM(2010) 525 lopullinen – 2010/0279 COD

ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta”

KOM(2010) 527 lopullinen – 2010/0281 COD

(2011/C 218/09)

Esittelijä: **Stefano PALMIERI**

Euroopan unionin neuvosto päätti 1. joulukuuta 2010 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklan 6 kohdan ja 136 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheista

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella

KOM(2010) 525 lopullinen – 2010/0279 COD ja

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta

KOM(2010) 527 lopullinen – 2010/0281 COD.

”Talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 8. huhtikuuta 2011.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 4.–5. toukokuuta 2011 pitämässään 471. täysistunnossa (toukokuun 5. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 189 puolesta ja 2 vastaan 11:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) pitää ilahduttavana, että Euroopan komissio ottaa Euroopan talouden ohjausjärjestelmän vahvistamisen yhteydessä huomioon, että makrotalouden epätasapainoon – samoin kuin julkistalouksien alijäämään – tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota, sillä ne aiheuttavat taloudellista, rahataloudellista ja sosiaalista epävakautta Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden kansantalouksiin.

1.2 ETSK toteaa, että vallitseva talouskriisi on pannut käytännössä kovalle koetukselle yleisesti Euroopan unionin ja erityisesti talous- ja rahaliiton (Emu) taloudellisen, sosiaalisen ja myös poliittisen kestävyys. Kriisin ennaltaehkäisemiseksi ei ilmeisestikään olisi riittänyt eri maiden talouskasvun pelkän määrän huomioon ottaminen, vaan olisi pitänyt arvioida myös kasvun laatua ja määrittellä kasvun kestävyys määrittävät makrotaloudelliset tekijät.

1.3 ETSK toivoo, että Euroopan talouden ohjausjärjestelmää vahvistettaessa varmistetaan, että vakausvaatimuksiin ja uusiin työpaikkoja luovan kasvun vaatimuksiin kiinnitetään yhtäläistä huomiota.

1.4 Näin ollen ETSK toivoo, että EU:n talous-, sosiaali- ja koheesiopolitiikkojen perustana olevaa talouden ohjausjärjestelmää vahvistamalla edistetään Eurooppa 2020 -strategiassa ja EU:n uudessa koheesiopolitiikassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

1.5 ETSK pyrkii edistämään tarvittavan laajan hyväksynnän saamista, jotta talouden ohjausjärjestelmää voidaan vahvistaa tehokkaasti. Se tuo esille toisaalta komission ehdottamaan lähestymistapaan liittyvät muutamat rajoitukset ja riskit ja toisaalta ehdotetun mallin tarjoamat laajat mahdollisuudet.

1.6 Mikäli – kuten komissio on korostanut ⁽¹⁾ – jäsenvaltioissa esiintyvä pitkittynyt makrotalouden epätasapaino johtuu kilpailukykytekijöistä ja kilpailukyvyllä tarkoitetaan komission esittämän määritelmän mukaisesti ”talouden kykyä kestävältä pohjalta tarjota väestölle korkea ja yhä kasvava elintaso ja hyvä työllisyysaste” ⁽²⁾, ETSK korostaa, että tällaisten epätasapainotilojen arvioinnissa tulee ottaa huomioon nykyistä laajempi kirjo taloudellisia, rahataloudellisia ja sosiaalisia syitä.

⁽¹⁾ Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosasto, *The impact of the global crisis on competitiveness and current account divergences in the euro area*, Quarterly Report on the Euro Area, nro 1/2010.

⁽²⁾ KOM(2002) 714 lopullinen.

1.7 Tästä syystä ETSK katsoo, että epätasapainon arvioimiseksi luotavassa tulostaulussa olisi oltava taloudellisia, rahataloudellisia ja sosiaalisia indikaattoreita. ETSK tähdentää tässä yhteydessä, että huomioon olisi otettava jäsenvaltioiden suurista ja yhä kasvavista sisäisistä resurssieroista johtuva epätasapaino. Nämä erot olivat osaltaan syynä nykyiseen talous- ja finanssikriisiin. ⁽³⁾

1.8 Makrotaloudelliset erot eivät ole vain seurausta valuuttunionista vaan myös tulosta yhteisten sisämarkkinoiden avaamisesta. Rajatylittävä työnjako perustuu erilaisiin kilpailuetuihin ja -haittoihin kullakin markkinoilla. Suunniteltujen toimien tavoitteena ei sen vuoksi tulisi olla erojen tasoittaminen kokonaan silloin, kun ne johtuvat sisämarkkinoiden dynamiikasta eivätkä aiheuta kielteisiä vaikutuksia.

1.9 ETSK korostaa, että makrotalouden epätasapainoa arvioitaessa tulee punnita asianmukaisesti ja tasapuolisesti sekä hintoihin liittyviä että muita kuin hintoihin liittyviä kilpailukykytekijöitä.

1.10 ETSK toivoo, että komission kaavaileman tulostaulun indikaattoreita pohdittaisiin ehdotettua laajemmin ja mukaan otettaisiin runsaasti EU- ja jäsenvaltiotason institutionaalisia toimijoita sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavia elimiä, kuten ETSK itse ja alueiden komitea.

1.11 ETSK katsoo, että komission ehdottamaa varoitusemekanismiin liittyvää tulostaulua tulee pitää ensisijaisesti alustavan arvioinnin työkaluna, sillä lähestymistapaan liittyy teknisiä pulmia (varoituksen laukaisevien kynnsarvojen määrittely, epätasapainon eri lähteiden painotus, tarkasteltava aikajänne). Tällaisen arvioinnin jälkeen tulee kuitenkin laatia laajempi ja syvällisempi taloudellinen analyysi epätasapainon ilmentymistä kyseessä olevissa jäsenvaltioissa.

1.12 ETSK korostaa, ettei epätasapainon havaitsemisella, korjaavien toimien toteuttamisella ja kohtuullisessa ajassa toteutuvalla tasapainon palautumisella välttämättä ole itsestään selvää yhteyttä toisiinsa. Viivettä pidentäviä tekijöitä ovat a) makrotalouden tavoitteiden ja välineiden mutkikkaat vuorovaikutussuhteet, b) poliittisten päättäjien epäsuoran kontrollin ulottuminen näihin välineisiin sekä c) Emu-maille ehdotetun seuraamusjärjestelmän mahdollinen tehottomuus.

1.13 ETSK korostaa riskiä, että mahdolliset rajoittavat tasapainotustoimenpiteet kannustavat suosimaan suhdannevaihteluita ruokkivia politiikkoja vahvistaen ja pitkittäen siten nykyistä taloustaantumaa. Mahdollista on sekin, että talouspoliittisten

toimien yhdistelmä, jota yksittäisille jäsenvaltioille suositetaan sisäisen epätasapainon korjaamiseksi, ei käytännössä sovi koko EU:lle.

1.14 ETSK katsoo, että pohdittaessa toimenpiteitä sellaisten makrotalouden epätasapainotilojen ehkäisemiseksi, jotka johtuvat ensisijaisesti yksityisen sektorin liiallisesta velkaantumisesta, on aliarvioitu Euroopan keskuspankin (EKP), Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ), Euroopan järjestelmäriskikomitean ja Euroopan pankkivalvontaviranomaisen mahdollisia seuranta- ja valvontavalmiuksia. ETSK kehottaakin luomaan edellä mainittujen elinten keskinäisen koordinoinnin puitteissa edellytykset pankkijärjestelmän tehokkaan – suoran tai välillisen – valvonnan sekä asianmukaisten luottosäätelytoimien toteuttamiseksi. Kyseisten toimien kriteerit (säätelykriteerit) on määriteltävä asianmukaisesti.

1.15 ETSK korostaa, ettei makrotalouden epätasapainotilojen ennaltaehkäisemiseen ja korjaamiseen tähtäävässä säätelypakeetissa pohdita riittävästi EU:n talousarvioon liittyviä kysymyksiä. Euroalueen jäsenvaltioissa esiintyvien asymmetristen sokkien takia on turvauduttava makrotalousjärjestelmää tasapainottaviin välineisiin. ETSK haluaa kiinnittää tässä yhteydessä huomiota tarpeeseen arvioida, millaisia mahdollisuuksia tarjoaisi nykyistä joustavampi ja vahvemmin resursoitu talousarviojärjestelmä. Tällaisessa järjestelmässä voitaisiin tehdä tarvittavat siirrot sokkien hyödyttämiltä alueilta niiden vahingoittamille alueille joko automaattisten vakautusmekanismien avulla tai rahoittamalla yleiseurooppalaisia investointihankkeita (esim. laskemalla liikkeeseen euro-obligaatioita). ⁽⁴⁾

1.16 ETSK painottaa, että unionimaiden talouspolitiikkojen tehokas koordinointi, joka voi herättää EU:n kansalaisissa voimakkaan tunteen demokraattisesta oikeutuksesta, edellyttää ehdottomasti kansalaisia, työmarkkinaosapuolia ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien Euroopan parlamentin (EP), ETSK:n ja alueiden komitean roolin vahvistamista. ⁽⁵⁾

1.17 ETSK:n mielestä EP:llä voi olla ratkaiseva asema sen varmistamisessa, että makrotaloudelliselle viitekehykselle, käsiteltävien ongelmien painotukselle ja määriteltäville talouspoliittisille toimille saadaan hyväksyntä. EP:llä on näissä kysymyksissä keskeinen rooli, sillä sen puitteissa sovitaan – yhdessä EU:n muiden toimielinten kanssa – yhteisestä strategiasta, jossa ei

⁽³⁾ ILO ja IMF, *The Challenges of Growth, Employment and Social Cohesion*, keskusteluasiakirja ILO:n ja IMF:n yhteiseen konferenssiin, joka pidettiin Oslissa 13. syyskuuta 2010 (s. 67–73).

⁽⁴⁾ Monti M., *A New Strategy for the Single Market. At the Service of Europe's Economy and Society*, kertomus Euroopan komission puheenjohtajalle, toukokuu 2010. Delors J., Fernandes S., Mermet E., *Le semestre européen: un essai à transformer*. Notre Europe, Les Brefs, nro 22, helmikuu 2011. Amato A., Baldwin R., Gros D., Micossi S., Padoa-Schioppa C., *A new political deal for Eurozone sustainable growth: An open letter to the President of the European Council*, VoxEU.org, joulukuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.org/index.php?q=node/5893.

⁽⁵⁾ Kohdissa 1.15–1.18 toistetaan asiakokonaisuudesta ECO/282 annetussa lausunnossa esitettyjä suosituksia. Kyseinen lausunto (EUVL 2011/C 107/02, s. 7) koskee Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle osoitettua komission tiedonantoa ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen vakautta, kasvua ja työpaikkoja varten – välineet vahvempaan EU:n talouden ohjausjärjestelmään”.

vain listata muodollisia sääntöjä ja menettelyjä vaan vahvistetaan yksityiskohtaisia ja konkreettisia toimintalinjoja EU:n kansalaisien luottamuksen vahvistamiseksi ja heidän odotuksiinsa vastaamiseksi.

1.18 ETSK on tyytyväinen 24.–25. maaliskuuta 2011 koontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joiden mukaan ETSK on määrä kutsua mukaan ”tiiviiseen yhteistyöhön” EU-ohjausjakson toteuttamisessa ”laajan sitoutumisen varmistamiseksi”. ETSK ilmoittaa olevansa valmis aktiiviseen osallistumiseen ja toivoo, että neuvosto käynnistäisi mahdollisimman pian sen kanssa neuvottelut aiheesta.

1.19 ETSK voisi kansalaisvuoropuhelun foorumina järjestää (syksyisin) erityisistunnon, jossa keskusteltaisiin jäsenvaltioille esitettävistä suosituksista ja käynnistettäisiin keskustelu jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalineuvostojen ja parlamenttien sekä EP:n kanssa. Näin voitaisiin arvioida hyväksytyjä strategioita sekä levittää niitä ja pyrkiä saamaan niille hyväksyntä kansallisella tasolla.

1.20 ETSK toivoo, että makrotaloudellista vuoropuhelua hyödynnettäisiin yhä tehokkaammin, jottei epätasapainon ennaltaehkäiseminen ja korjaaminen jäisi ainoastaan komission ja jäsenvaltioiden hallitusten tehtäväksi. Hallitukset ja työmarkkinaosapuolet voisivat arvioida makrotaloudellisen vuoropuhelun puitteissa yhdessä EU-tason taloustilannetta ja tarvittavia toimia. Tällainen vuoropuhelu liittyisi tiiviisti työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu- ja neuvotteluprosesseihin jäsenvaltiotasolla, jotta koko EU:n toimet voidaan sovittaa yhteen jäsenvaltioiden toimien kanssa.

2. Euroopan komission asiakirjoissaan KOM(2010) 525 ja 527 lopullinen ehdottamat toimet jäsenvaltioiden sisäisten makrotalouden epätasapainotilojen korjaamiseksi

2.1 Euroopan komissio julkaisi 30. kesäkuuta 2010 tiedonannon ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen vakautta, kasvua ja työpaikkoja varten – välineet vahvempaan EU:n talouden ohjausjärjestelmään” ⁽⁶⁾. Sen avulla komissio pyrki jatkamaan tiedonannossa ”Talouspolitiikan koordinoinnin tehostaminen” ⁽⁷⁾ jo ilmoitettuja toimia.

2.2 Komissio ja puheenjohtaja Herman Van Rompuyn työryhmä tunnustavat kansainvälisen finanssikriisin valossa, että vakaus- ja kasvusopimuksessa määriteltyjen ja ohjausjärjestelmän uudistuksen yhteydessä vahvistettujen parametrien noudattaminen ei riitä takaamaan Emun vakautta. Myös jäsenvaltioiden sisäinen makrotalouden epätasapaino saattaa haitata koko EU:n talousjärjestelmää heikentämällä julkistalouksien tilaa ja luomalla osaltaan jännitteitä rahoitusmarkkinoille.

⁽⁶⁾ KOM(2010) 367 lopullinen, josta ETSK antoi lausunnon ”Välineet vahvempaan EU:n talouden ohjausjärjestelmään”, EUVL C 107, 6.4.2011, s. 7.

⁽⁷⁾ KOM(2010) 250 lopullinen.

2.3 Tätä taustaa vasten komissio julkaisi 29. syyskuuta 2010 kuudesta ehdotuksesta koostuvan säädöspaketin ⁽⁸⁾, jonka on tarkoitus muodostaa sääntelykehys sekä julkistalouden (vakaus- ja kasvusopimukseen liittyen) ⁽⁹⁾ että makrotalouden epätasapainotilojen ennaltaehkäisemiseksi ja korjaamiseksi jäsenvaltioissa. Käsillä olevan lausunnon aiheena on makrotalouden epätasapainon valvontaa koskeva komission ehdotus, joka pohjautuu asiakirjoihin KOM(2010) 525 ja 527 lopullinen. Niiden aiheina ovat Emu-maihin rajoittuviin seuraamuksiin perustuva menettely liiallisen epätasapainon korjaamiseksi jäsenvaltioissa sekä kaikkiin jäsenvaltioihin sovellettava varoitusmekanismi.

2.3.1 Kaikkiin jäsenvaltioihin sovellettavan varoitusmekanismien sisältö on seuraava:

- Makrotalouden epätasapainosta johtuvia riskejä arvioidaan säännöllisesti kunkin jäsenvaltion osalta taloudellisista indikaattoreista ja ohjeellisista kynnsarvoista koostuvan viitekehysten perusteella (tulostaulu).
- Komissio ei tulkitse tulostaulua mekaanisesti vaan talousnäkökohdat huomioon ottaen ja määrittelee, missä jäsenvaltioissa on epätasapainon riskiä, jotta voidaan arvioida tilanteen vakavuus.
- Jäsenvaltioista, joiden osalta tulostaulu on erityisen synkkä, tehdään yksityiskohtainen yleisen taloustilanteen analyysi.
- Mikäli riski on todellinen, komissio voi antaa kyseiselle jäsenvaltiolle muiden EU-ohjausjaksolla annettavien toimintasuositusten yhteydessä suosituksen korjata epätasapaino (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklan 2 kohta).
- Mikäli on olemassa vakava epätasapainon riski tai – euroalueella – vaara, että riski voi levitä muihin jäsenvaltioihin ja vaarantaa Emun moitteettoman toiminnan, voidaan käynnistää liiallista epätasapainoa koskeva menettely (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklan 4 kohta).

2.3.2 Liiallista epätasapainoa koskeva menettely edellyttää, että jäsenvaltiot esittävät EU:n neuvostolle korjaussuunnitelman. Jos korjaavat toimet katsotaan riittäviksi, menettely keskeytetään, kunnes sovittu korjaussuunnitelma on toteutettu. Jäsenvaltion on kuitenkin raportoitava toimien edistymisestä säännöllisesti Ecofin-neuvostolle. Menettely päättyy vasta, kun neuvosto toteaa komission suosituksen perusteella, että epätasapainoa on pienennetty niin paljon, ettei sitä ole enää syytä pitää liiallisena.

⁽⁸⁾ Yksityiskohtaisia tietoja on internetosoitteessa http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/eu_economic_situation/2010-09-eu_economic_governance_proposals_en.htm.

⁽⁹⁾ ETSK:n lausunto julkisen talouden valvonnasta euroalueella (Ks. tämän virallisen lehden sivu 46).

2.3.3 Seuraamuksia liiallisen epätasapainon korjaamatta jättämisestä langetetaan vain Emu-maille (enintään 0,1 prosenttia bkt:sta) silloin, kun jäsenvaltio ei kahden peräkkäisen määräjän umpeuduttuakaan ole esittänyt asianmukaista korjaussuunnitelmaa tai toteuttanut tarvittavia toimia.

2.4 Perustyökalu makrotalouden epätasapainoa koskevan varoituskäynnistämiseksi on komission ehdottama tulostaulu, jonka lisäksi jäsenvaltioiden taloustilanteesta tehdään tarkka analyysi. Tulostaulun ominaispiirteet ovat seuraavat:

- i) Se sisältää suppean määrän indikaattoreita, joiden perusteella voidaan todentaa epätasapaino ja kilpailukyvn ongelmat.
- ii) Se sisältää kynnysarvot, joiden ylittäminen johtaa tarkkailun käynnistämiseen.
- iii) Kynnysarvot voivat olla erilaiset euroalueella ja sen ulkopuolella.
- iv) Se on luonteeltaan muuttuva, sillä käytettävää indikaattori-kokonaisuutta tulee ajan myötä mukauttaa epätasapainon lähteiden muutoksiin.

2.4.1 Komission ensimmäisten hahmotelmien ⁽¹⁰⁾ perusteella vaikuttaa siltä, että tulostauluun valittaisiin mm. seuraavat indikaattorit, joista kolme ensimmäistä koskee asemaa verrattuna ulkomaihin ja neljä muuta jäsenvaltion sisäistä tilannetta:

- **vaihtotase suhteessa bkt:hen:** tämä kuvastaa yli- tai alijäämistä nettoasemaa suhteessa muihin maihin
- **ulkomainen nettorahoitusasema suhteessa bkt:hen:** tämä ilmentää vaihtotasetta varantoina
- **työn yksikkökustannuksiin perustuvan reaalisien efektiivisen valuuttakurssin muutokset:** tämä ilmaisee tiivistystyylisesti maan kilpailukyvn (eri kynnysarvot euroalueella)
- **asuntojen reaalihintojen muutokset,** millä tarkkaillaan keinottelukuplien esiintymistä, tai vaihtoehtoisesti se, **miten kiinteistöalalla tuotettavan lisäarvon osuus** kaikesta lisäarvosta **on muuttunut**

⁽¹⁰⁾ Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosasto, *A structured framework to prevent and correct macroeconomic imbalances: operationalising the alert mechanism ja A structured surveillance procedure to prevent and correct harmful macroeconomic imbalances: An explanation of the Commission's proposal of 29 September 2010*, muistio talouspoliittiselle komitealle sekä talous- ja rahoituskomitean varajäsenille, 11. marraskuuta 2010 (vrt. Centro Europa Ricerche – CER, 2011, Vincoli Esteri).

— **yksityisen sektorin velka suhteessa bkt:hen:** tämän avulla arvioidaan, miten altis yksityinen sektori on taloussuhdanteiden, inflaation ja korkotason muutoksille

— **yksityisen sektorin velanoton muutokset:** tämä ilmentää yksityisen velan määrää virtoina

— **julkisen velan suhde bkt:hen:** tämä on perinteinen jäsenvaltioiden julkistalouden tilan indikaattori.

3. Euroalueen sitkeät kilpailukykyerot

3.1 Jäsenvaltioissa esiintyvä makrotalouden epätasapaino on yhteydessä jäsenvaltioiden kokonaiskysynnän ja -tarjonnan sitkeisiin eroihin, jotka johtavat säännölliseen yli- tai alijäämän muodostumiseen kansantalouden kokonaissäätöissä. Tämä johtuu monista eri tekijöistä, jotka vaikuttavat kokonaiskysyntään ja -tarjontaan, ja haittaa yleisesti ottaen jäsenvaltioiden, Emun ja koko EU:n talouden toimintaa.

3.2 Näin ollen on myönteistä, että komissio on nyt kiinnittänyt huomiota jäsenvaltioiden makrotalouden epätasapainoon – samoin kuin julkistalouksien alijäämään – koko EU:n taloudellista ja rahataloudellista epävakautta ruokkivina tekijöinä.

3.3 Kuluneiden reilun kymmenen vuoden ajan komissio on pitänyt talous- ja rahaliitossa julkistalouksien tasapainoa valvonnan ainoana tavoitteena. Nyt on tarkoitus alkaa soveltaa kaikkiin jäsenvaltioihin lähestymistapaa, jonka puitteissa jäsenvaltioiden suorituskykyä voidaan arvioida varmasti aiempaa kattavammin. On yhä ilmeisempää, ettei valtion talouskasvun määrällinen arviointi yksin riitä, vaan on punnittava myös kasvun laatua ja yksilöitävä tällaisen dynamiikan kestävyysmäärittävät makrotaloudelliset tekijät.

3.4 Emua perustettaessa luultiin, että jäsenvaltioiden kilpailukykyerot olisivat olleet väliaikaisia. Eurosta saadut kokemukset ovat osoittaneet paitsi näiden erojen sitkeyden myös sen, että ne uhkaavat Emun perustaa johtamalla lähes kestäättömiin tilanteisiin, kuten viime kuukausien finanssikriisi on todistanut.

3.4.1 Erityisesti talouskriisiä edeltäneinä kymmenenä vuotena euroalueen maiden tuottavuudessa oli jatkuvasti eroja, jotka näkyivät reaalisessa efektiivisessä valuuttakurssissa ja kilpailukyvyyssä (viennin sujuminen) (ks. liitteessä olevat kaaviot 1 ja 2). ⁽¹¹⁾ Poikkeuksellista ei ole tällainen ilmiö itsessään vaan sen pitkittyminen: edellisillä kerroilla (1970- ja 1980-luvulla) erot tasoitettiin ripeästi mukauttamalla kyseisten maiden nimellisiä valuuttakursseja.

⁽¹¹⁾ Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosasto, *Surveillance of Intra-Euro-Area Competitiveness and Imbalances*, European Economy, nro 1/2010.

3.4.2 Tällaiset erot ovat heijastuneet jäsenvaltioiden kauppataaseisiin. Saksan kauppataase ja Portugalin, Irlannin, Italian, Kreikan ja Espanjan muodostaman nk. perifeeristen maiden ryhmän kauppataaseet ovat kehittyneet vastakkaisiin suuntiin, ja vajeet näyttävät olevan samansuuruisia kuin ylijäämät ⁽¹²⁾ (ks. liitteessä olevat kaaviot 3 ja 4). Muutokset eivät ole luonteeltaan tilapäisiä, vaan erot ovat päinvastoin kasvaneet Emun perustamisesta lähtien, vaikkakin vuoden 2008 kriisi näyttää kaventavan niitä.

3.4.3 Kilpailukykyyn ja viennin erojen ajallinen pitkittyminen heijastuu yleisesti ottaen maksutaseisiin – liittyen vaihtotaseisiin – sekä ulkomaisiin nettovarallisuusasemiin (ks. liitteessä olevat kaaviot 5 ja 6). Eräissä euroalueen jäsenvaltioissa on näin jouduttu tilanteisiin, joita on vaikea ylläpitää keskipitkällä aikavälillä.

4. Ehdotettujen toimien ongelmakohdat

4.1 Kun otetaan huomioon tilanteen huomattava ongelmallisuus ja yhtä vahvojen ratkaisujen tarve, komission valitsemaan lähestymistapaan liittyy kuitenkin epävarmuustekijöitä ja niistä mahdollisesti seuraavia riskejä.

4.2 Mikäli – kuten komissio on korostanut ⁽¹³⁾ – jäsenvaltioissa esiintyvä pitkittynyt makrotalouden epätasapaino johtuu kilpailukykytekijöistä ja kilpailukyvyllä tarkoitetaan komission esittämän määritelmän mukaisesti ”talouden kykyä kestävältä pohjalta tarjota väestölle korkea ja yhä kasvava elintaso ja hyvä työllisyysaste” ⁽¹⁴⁾, ETSK katsoo, että tulee ottaa huomioon monia erilaisia makrotalouden epätasapainon mahdollisia taloudellisia, rahataloudellisia ja sosiaalisia syitä sekä näin ollen tulostauluun sisällytettäviä indikaattoreita, jotka voivat osoittaa mahdollista makrotalouden epätasapainoa.

4.2.1 Kilpailukykyyn vaikuttavat tekijät voidaan jakaa hintatekijöihin (joita ilmentää tiivistetysti reaalin efektiivinen valuuttakurssi) sekä muihin kuin hintoja koskeviin tekijöihin, jotka ovat yhtä tärkeitä. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat mm. tuotannon monipuolisuus, tuotettujen hyödykkeiden tekninen sisältö, tuotteiden laatu, tuotteisiin liittyvien palvelujen (tukipalvelujen) laatu. Ryhmään kuuluu koko joukko tekijöitä, jotka vaikuttavat ratkaisevasti tuotantojärjestelmän kilpailukykyyn. Vaikka näitä seikkoja on hankala ilmaista lukuna yhden ainoan indikaattorin puitteissa, olisi kuitenkin yritettävä määritellä asianmukaisia muuttujia, joiden avulla voidaan ilmaista kyseisten tekijöiden vahvuus ja muutokset Emun jäsenvaltioissa.

⁽¹²⁾ Altomonte C., Marzinotto B., *Monitoring Macroeconomic Imbalances in Europe: Proposal for a Refined Analytical Framework*, muistio Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnalle, syyskuu 2010.

⁽¹³⁾ Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosasto, *The impact of the global crisis on competitiveness and current account divergences in the euro area*, Quarterly Report on the Euro Area, nro 1/2010.

⁽¹⁴⁾ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa, KOM(2002) 714 lopullinen.

4.2.2 Komission esittämien ensimmäisten hahmotelmien perusteella tulostaulun indikaattorivalikoimassa näyttäisi jäävän liian vähälle huomiolle, millaisia vaikutuksia on jäsenvaltioiden välisillä suurilla ja alati kasvavilla eroilla siinä, miten epätasapainotilanteet ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa (ainakin kahdenkymmenen viime vuoden aikana) resurssien ja tulojen jakautuessa erittäin epätasaisesti. Erityishuomiota on syytä kiinnittää erojen ratkaisevaan merkitykseen talous- ja finanssikriisin puhkeamisessa, kun maailmanlaajuisesti kasvaneen hyödykkeiden ja palvelujen tarjontaa sekä kuluttajien ostovoiman heikkeneminen joutuivat epätasapainoon. ⁽¹⁵⁾

4.2.3 Tulostauluun sisällytettävän indikaattorivalikoiman perusteella olisi voitava määritellä, mitkä tekijät voivat aiheuttaa makrotaloudellisista, rahataloudellisista tai sosiaalisista ilmiöistä johtuvaa kokonaiskysynnän ja -tarjonnan epätasapainoa. Voisi esimerkiksi olla hyödyllistä sisällyttää tulostauluun joko Ginin keskittyneisyysindeksi, joka on Välimeren maissa ja anglosaksisissa maissa erityisen korkea ⁽¹⁶⁾, tai maan nykyisen tuotannon ja tuotantopotentiaalin välinen ero (*output gap*). Näin olisi mahdollista ottaa maan taloussykli huomioon.

4.2.4 On siis toivottavaa, että tulostauluun sisällytettäviä indikaattoreita pohdittaisiin laajemmin ja mukaan otettaisiin mahdollisimman paljon EU- ja jäsenvaltiotason institutionaalisia toimijoita sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavia elimiä, kuten ETSK ja alueiden komitea.

4.3 Komission valitsemassa lähestymistavassa julkisen talouden ohjausjärjestelmän ja makrotalouden ohjausjärjestelmän yhdensuuntaisuus on ponnetonta ja tieteellisesti heikoissa kantimissa. Vaikka Emun jäsenvaltioiden finanssipolitiikan valvomiin on hyvät perusteet ⁽¹⁷⁾, koordinoinnin aiheet ja toteuttamistavat ovat jäsenvaltioiden sisäisten makrotalouden epätasapainotilojen osalta paljon kiistanalaisempia, vaikka valvontamennettelyn taustalla onkin konkreettisia vaatimuksia ⁽¹⁸⁾.

4.3.1 Koska epätasapainoon on monia syitä, samanaikaisesti tarkkailtavia tekijöitä on todella paljon (ulkomaankauppa, tuotantokustannukset, resurssien jakautumisen epätasaisuus, hintoihin liittyvät ja muut tuottavuustekijät, kiinteistökuplat ja keinoteltusta johtuvat finanssikuplat jne.), ja ne ovat vuorovaikutuksessa myös tuotantojärjestelmän ulkopuolisten kulttuuristen ja sosiaalisten tekijöiden kanssa (esimerkiksi kuluttajien ja säästäjien mieltymykset ja käyttäytyminen). Tällaisten tekijöiden

⁽¹⁵⁾ ILO ja IMF, *The Challenges of Growth, Employment and Social Cohesion*, keskusteluasiakirja ILO:n ja IMF:n yhteiseen konferenssiin, joka pidettiin Osllossa 13. syyskuuta 2010 (s. 67–73).

⁽¹⁶⁾ OECD, ”Kasvaako eriarvoisuus? Tulojen jakautuminen ja köyhyys OECD-maissa”, lokakuu 2008.

⁽¹⁷⁾ Ne liittyvät kielteisiin heijastusvaikutuksiin, joita hyvin velkaisista maista aiheutuu rahaliitossa sääntöjen mukaisesti toimiville maille yhteisen korkotason takia. De Grauwe P., *Economics of Monetary Union*, Oxford University Press, 2009, 10. luku.

⁽¹⁸⁾ Tabellini G., *Reforming the Stability Pact: Focus on financial supervision*, VoxEU.org, lokakuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.org/index.php?q=node/5622.

määrittelyn ja valinnan lisäksi ongelmallista on myös varoitukseen laukaisevien kynnysarvojen määrittely ja epätasapainon eri lähteiden painottaminen. ⁽¹⁹⁾

4.3.2 Lisäksi epätasapainon havaitsemisella (varoituksen laukaisevien kynnysarvojen perusteella), korjaustoimilla ja tasapainon palautumisella kohtuullisessa ajassa ei ole itsestään selvää yhteyttä toisiinsa. Ei ole varmaa, että makrotalouden tasapainottamiseksi toteutettavien toimien avulla löydetäisiin sopivimmat talouspoliittiset vastaukset. Virheelliset päätökset saattavat sitä vastoin edistää suhdannevaihteluita ruokkivia politiikkoja sekä vahvistaa ja pitkittää rajoittavien toimien takia nykyistä talous- taantumaa, vaikka tarvittaisiin päinvastoin kysyntää edistäviä elvytystoimia. On myös mahdollista, että talouspoliittisten toimien yhdistelmä, jota yksittäisille jäsenvaltioille suositetaan sisäisen epätasapainon korjaamiseksi, ei käytännössä ole sopiva koko EU:lle.

4.3.3 Komissio näyttää kallistuvan sellaisten – lähinnä hintoihin ja palkkoihin ja siten kilpailukykyyn liittyvien – valvontatähdittömyyden kannalle, jotka ovat ensi kädessä riippuvaisia julkisen sektorin ulkopuolisista toimijoista (yrityksistä ja ammattiliitoista) ja joihin talouspolitiikan kontrollivaikutus ulottuu siis vain välillisesti ja pidemmällä aikavälillä kannustimien, kilpailun sääntelyn ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun välityksellä. Tällaiset muuttujat eivät siten ole kovin sopivia automaattisesti käytettäviksi ja tietynä aikana tarvittavien toimien perustaksi. Ei olekaan sattumaa, että komission ehdotuksessa korostetaan, että uusia sääntöjä tulee voida soveltaa joustavasti ja kehittää jatkuvasti.

4.4 Ehdotetussa säädöspaketissa ei myöskään pohdita riittävästi raha- ja luottopolitiikkaa, joka tarjoaisi hedelmällisemmän maaperän pyrkimyksille lisätä koordinoitua finanssivalvonnassa sekä yksityisen sektorin liiallisen velkaantumisen (ja samalla lainanoton) valvonnassa ⁽²⁰⁾. ETSK on esittänyt jo aiemmin tähän aiheeseen liittyviä ehdotuksia. ⁽²¹⁾ Ehdotuksessa ei anneta viitteitä talouden vakauttamiseen liittyvästä roolista, joka Euroopan keskuspankilla voisi olla – puuttumatta sen täysin perusteltuun riippumattomaan asemaan – yhdessä jäsenvaltioiden keskuspankeista koostuvan järjestelmän sekä vasta perustettujen Euroopan järjestelmäriskikomitean ja Euroopan pankkivalvontaviranomaisen kanssa.

4.4.1 Viimeksi mainittu pystyisivät ainakin potentiaalisesti luomaan aiempaa järkevämmän ja tarkemman eurooppalaisen

luotonvalvontapolitiikan. Entiset epäasianmukaiset säännöt ja käytännöt mahdollistivat ylilyönnit ja johtivat näin ollen kriisiin eräissä jäsenvaltioissa vaarantaen koko EMUn vakauden. Onkin syytä muistaa, että nyt vaikeuksissa olevat maat, kuten Irlanti ja Espanja, noudattivat vuoteen 2007 saakka vakaus- ja kasvuso- pimuksen vaatimuksia, ja niiden budjetit olivat tasapainossa ja julkinen velka pieni. Samaan aikaan luottojen tarjonta kasvoi, mikä ruokki asuntomarkkinoiden voimakasta kasvua, mutta luotonannon liiallinen kasvu ei kiinnostanut EU:n rahapoliittisia viranomaisia. Nämä ongelmat ovat kytköksissä myös luokituslaitosten rooliin ja etenkin niiden tekemien päätösten vaikutuksiin jäsenvaltioiden julkistalouksille. ETSK on jo ilmaissut huolensa tästä asiasta. ⁽²²⁾

4.4.2 Tästä syystä komitea katsoo, että EU:lle on syytä antaa erityiset valtuudet valvontaan ja sääntelyyn, joiden avulla estetään luotonannon – etenkin asuntoluotonannon – kohtuuton kasvu jäsenvaltioissa. ⁽²³⁾ Emun kaltaisella yhdenmetyllä rahoitus- alueella valvonta- ja sääntelyvaltuudet olisi annettava jäsenvaltiotason viranomaisten sijasta ulkopuoliselle elimelle. Juuri EU:n uusille finanssialan viranomaisille voitaisiin antaa valtuudet ja toimivalta, joiden avulla ne voisivat valvoa tehokkaasti – suoraan tai välillisesti – pankkijärjestelmää ja toteuttaa luottosääntelytoimia. Kyseisten toimien kriteerit (sääntelykriteerit) on määriteltävä asianmukaisesti.

4.5 Ehdotetussa säädöspaketissa ei myöskään pohdita EU:n talousarvioon liittyviä kysymyksiä. Koska vaihtokursseja tai korkoja ei voida käyttää euroalueen jäsenvaltioissa mahdollisesti esiintyvien asymmetristen sokkien – eli kysynnän tai tarjonnan toisissa maissa positiivisen ja toisissa maissa negatiivisen muutoksen – tasoittamiseksi ⁽²⁴⁾, on turvauduttava muihin talousjärjestelmän tarjoamiin mukautusvälineisiin. Taloustieteen mukaan tällaisessa tilanteessa ainoa tehoava keino yleensä varsin joustamattomien hintojen ja palkkojen lisäksi on talousarviojärjestelmän joustavoittaminen ja sen resurssien lisääminen nykyisestä. Tällaisessa järjestelmässä voitaisiin tehdä siirtoja sokkien hyödyttämiltä alueilta niiden vahingoittamille alueille joko automaattisten vakautusmekanismien avulla tai rahoittamalla yleiseurooppalaisia investointihankkeita (esim. laskemalla liikkeeseen euro- obligaatioita). ⁽²⁵⁾

⁽²²⁾ ETSK:n lausunnot luottoluokituslaitoksista, EUVL C 277, 17.11.2009, s. 117, ja EUVL C 54, 19.2.2011, s. 37.

⁽²³⁾ Spaventa L., *How to prevent excessive current account imbalances*, EuroIntelligence, syyskuu 2010, saatavilla internetosoitteessa http://www.eurointelligence.com/index.php?id=581&tx_ttnews%5Btt_news%5D=2909&tx_ttnews%5BbackPid%5D=901&cHash=b44c8f9ae0.

⁽²⁴⁾ Jos positiivinen ja negatiivinen muutos kumoavat toisensa rahaliiton laajuisesti tarkasteltuna, Euroopan keskuspankilla ei ole perusteita puuttua rahapolitiikkaan (ks. edellä mainittu teos: De Grauwe P., *Economics of Monetary Union*, 1. luku).

⁽²⁵⁾ Monti M., *A New Strategy for the Single Market. At the Service of Europe's Economy and Society*, kertomus Euroopan komission puheenjohtajalle, toukokuu 2010. Delors J., Fernandes S., Mermet E., *Le semestre européen: un essai à transformer*. Notre Europe, Les Brefs, nro 22, helmikuu 2011. Amato A., Baldwin R., Gros D., Micossi S., Padoan P., *A new political deal for Eurozone sustainable growth: An open letter to the President of the European Council*, VoxEU.org, joulukuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.org/index.php?q=node/5893.

⁽¹⁹⁾ Belke A., *Reinforcing EU Governance in Times of Crisis: The Commission Proposal and beyond*, Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung – DIW, Discussion Papers, Berliini, marraskuu 2010.

⁽²⁰⁾ De Grauwe P., *Why a tougher Stability and Growth Pact is a bad idea*, VoxEU.org, lokakuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.com/index.php?q=node/5615. Giavazzi F., Spaventa L., *The European Commission's proposals: Empty and useless*, VoxEU.org, lokakuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.org/index.php?q=node/5680. Tabellini G., *Reforming the Stability Pact: Focus on financial supervision*, VoxEU.org, lokakuu 2010, saatavilla internetosoitteessa www.voxeu.org/index.php?q=node/5622.

⁽²¹⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Julkisen talouden velkakriisin vaikutukset EU:n hallintoon”, EUVL C 51, 17.2.2011, s. 15.

4.6 ETSK suosittelee sellaisten kannustimien ja seuraamusten tasapainottamiseksi, jotka liittyvät liiallisen makrotaloudellisen epätasapainon korjaamiseen euroalueella, että kerättyjä sakkoja ei jaettaisi komission ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltioiden kesken niiden bruttokansantulo-osuuden mukaan, vaan ne ohjattaisiin Euroopan rahoituksen vakautusmekanismiin.

4.7 ETSK korostaa myös käsillä olevassa lausunnossaan ⁽²⁶⁾, ettei säännöillä ja automaattisilla mekanismeilla aina voida ehkäistä tehokkaasti vakavia kriisitilanteita, koska ne johtuvat lähes aina poikkeuksellisista ja ennakoinnattomista tapahtumista, vaan tällaiset toimet voivat myös pahentaa tilannetta. Toisaalta ne voivat heikentää luottamusta EU:n toimielimiin, jotka Eurobarometri-selvitysten mukaan ⁽²⁷⁾ pidättävät EU:n kansalaisten mielestä tekemästä poliittisista valintoista ja tukevat sen sijaan ”Brysselin teknokraatteihin”. Toisaalta niissä kiteytyy perinteinen lähestymistapa ongelmanratkaisuun: kasvuun, sosiaaliseen yhdenvertaisuuteen ja ympäristön pilaantumiseen liittyvät seikat jäävät taka-alalle, jolloin vaarana on Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden vesittyminen heti alkuunsa.

4.8 Vaikuttaa siltä, että finanssialan toimia säätelevä lyhytjänteisyys, jonka on kaiketi katsottu olevan kriisin piileviä syitä, on nyt ilmaantunut EU:n politiikan ohjenuoraksi. ⁽²⁸⁾ Sekä EU:n toimielimissä että hallitustenvälisissä yhteyksissä ⁽²⁹⁾ vallitsevia ovat hetkelliset toimet vastauksena nopeaa päätöksentekoa edellyttäviin kriisitilanteisiin tai myönteisiin jäsenvaltioissa tapahtuvia ratkaisevimpiä julkisen mielipiteen muutoksia, joita poliitikot seuraavat huolestuneena etenkin vaalien tienoilla.

5. Makrotalouden epätasapainon torjuntatoimien mahdollisuudet

5.1 Euroopan maiden talouspolitiikkojen tehokas koordinaatio, joka ei heilahtele vaalitulosten tai yleisen mielipiteen jatkuvien muutosten mukaan, edellyttää kansalaisia ja kansalaisyhteiskuntaa edustavien Euroopan parlamentin, alueiden komitean ja ETSK:n roolin vahvistamista. Juuri niiden avulla komission ehdottama koordinaatioprosessi voi saada vahvan demokraattisen oikeutuksen toteuttaen ennaltaehkäiseviä ja korjaavia menettelyitä sekä laajemman hyväksynnän, jota tarvitaan niiden tehokkaan toteutuksen varmistamiseksi.

5.2 Erityisesti EP:n rooli EU-ohjausjaksolla jää nykyisten hahmotelmien perusteella toissijaiseksi: sen tehtävät rajoittuvat alun keskusteluvaiheeseen ja koordinaatioprosessin alustavaan ohjaukseen. Sen toimet voisivat kuitenkin olla hyödyllisempiä ja

tehokkaampia, jos ne sovitettaisiin yhteen jäsenvaltioiden parlamenttien toiminnan kanssa siinä vaiheessa, kun jäsenvaltioiden talousarvioita käsitellään ja hyväksytään. EP:llä voikin olla ratkaiseva asema sen varmistamisessa, että makrotalouden viitekehys, käsiteltävien ongelmien painotuksille ja määriteltäville talouspoliittisille toimille saadaan hyväksyntä. EP:n puitteissa voidaan sopia yhteisestä strategiasta, jossa ei vain listata muodollisia sääntöjä ja menettelyjä vaan vahvistetaan yksityiskohtaisia ja konkreettisia toimintalinjoja EU:n kansalaisten luottamuksen vahvistamiseksi ja heidän odotuksiinsa vastaamiseksi.

5.3 Kilpailukyvyn epätasapainoon keskittyminen edellyttää, että kiinnitetään yhä enemmän huomiota hallitusten, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan välisiin neuvotteluihin etenkin euroalueella, jossa jäsenvaltiot eivät enää voi mukauttaa valuuttakurssia. Hallitukset, työmarkkinaosapuolet (ammattiliitot ja yrittäjäjärjestöt) ja kansalaisyhteiskunta olisi siis nivottava kiinteästi komission hahmottelemaan strategiaan.

5.4 Näissä yhteyksissä ETSK voi EU:n toimielimille neuvoja antavana elimenä osaltaan auttaa vahvistamaan EU:n talouden ohjausjärjestelmää, sillä se toimii kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vuoropuhelua edistävänä foorumina. ETSK voi tuottaa lisäarvoa juuri sen ansiosta, että komiteassa on edustettuina organisaatioita, jotka voivat tarkan arvioinnin perusteella edistää talouspolitiikkojen hyväksyntää jäsenvaltioissa. Näin ETSK voi edistää merkittäväällä tavalla sitoutumista ja vastuunottoa sekä poliittisten päättäjien keskuudessa että etenkin jäsenvaltioiden kansalaisten keskuudessa ja EU:n perustan muodostavassa tuottantorakenteessa sekä sosiaalisessa ja yhteiskunnallisessa kudoksessa.

5.4.1 ETSK voisi järjestää vuosittain erityisistunnon, jossa keskusteltaisiin suosituksista ja siitä, miten uudistuksille saataisiin hyväksyntä kansallisella tasolla ottaen huomioon hyväksyttyjen toimien sosiaaliset vaikutukset. ⁽³⁰⁾ Tällainen keskustelu voitaisiin järjestää syksyisin sen jälkeen, kun jäsenvaltioille esitettävät suositukset on virallisesti hyväksytty. Tapaamisen päätelmät loisivat pohjan kansallisten talous- ja sosiaalineuvostojen ja parlamenttien sekä EP:n kanssa käytäville keskusteluille, joissa voitaisiin arvioida hyväksytyjä strategioita sekä levittää niitä ja pyrkiä saamaan niille hyväksyntä kansallisella tasolla.

5.5 Lisäksi olisi tehostettava ja järjeistettävä makrotaloudellisen vuoropuhelun hyödyntämistä. Kun sen laatua parannettaisiin, hallitukset ja työmarkkinaosapuolet voisivat arvioida sen puitteissa yhdessä EU-tason taloustilannetta ja tarvittavia toimia. Tällainen vuoropuhelu liittyisi tiiviisti työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu- ja neuvotteluprosesseihin jäsenvaltiossa, jotta voidaan varmistaa EU:n toimien ja jäsenvaltioiden toimien yhtenäisyys sovittamalla yhteen sosiaaliset näkökohdat.

⁽²⁶⁾ Samoin kuin todetaan ETSK:n lausunnossa talouspolitiikan koordinaation tehostamisesta, EUVL C 107, 6.4.2011, s. 7.

⁽²⁷⁾ Luottamus on heikentynyt pikemminkin EU-jäsenyyden mielekkyyteen kuin EU:n toimielimiin. Tiedot Eurobarometri-kyselystä 73 – ensimmäiset tulokset, kysymykset QA9a ja QA10a.

⁽²⁸⁾ Monti M., *Europe must buck short-term tendencies*, Financial Times, 13. joulukuuta 2010.

⁽²⁹⁾ Esimerkkinä voidaan mainita Ranskan ja Saksan hallitusten 4. helmikuuta 2011 esittämä kilpailukykysopimus.

⁽³⁰⁾ Kuten ehdotettiin ETSK:n talouspolitiikan koordinaation tehostamisesta antamassa lausunnossa, EUVL C 107, 6.4.2011, s. 7.

5.5.1 Epätasapainon ehkäiseminen ja korjaaminen eivät saa jäädä ainoastaan komission ja jäsenvaltioiden hallitusten tehtäväksi.⁽³¹⁾ Prosessi, jossa päätetään palkoista ja hinnoista, on koko makrotalouden epätasapainon valvontamekanismin keskeinen osa: kaikissa sitä koskevissa poliittisissa toimita on siksi otettava huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 153 artiklan 5 kohta, ja työmarkkinaosapuolten on voitava osallistua niihin sekä jäsenvaltioissa että EU-tasolla. Näissä puitteissa voidaan vahvistaa EU-tason makrotaloudellista vuoropuhelua luomalla sille vakaat rakenteet ja järjestelyt, ja jäsenvaltiotasolla se voidaan nivoa entistä paremmin

työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja asianomaisiin elimiin. Jäsenvaltioiden hallitusten olisi tuettava ja edistettävä kannustimin yritysten ja ammattiliittojen osallistumista näiden elinten toimintaan sekä niissä käytäviä työehtosopimusneuvotteluja. Kun otetaan huomioon, että epätasapainon korjaaminen jäsenvaltiotason uudistusten avulla on monimutkaista ja se on viivästynyt, makrotaloudellista vuoropuhelua vahvistamalla voitaisiin varmistaa tehokkaammin, oikeaan aikaan ja koordinoitusti makrotalouden ongelmien ja työmarkkinoiden muutosten yhteensovittaminen.

Bryssel 5. toukokuuta 2011

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

⁽³¹⁾ Watt A., *Economic Governance in Europe: A Change of Course only after Ramming the Ice*, Social Europe Journal, 30. heinäkuuta 2010, saatavilla internetosoitteessa www.social-europe.eu/2010/07/economic-governance-in-europe-a-change-of-course-only-after-ramming-the-ice. Watt A., *European economic governance: what reforms are to be expected and what are needed*, paper for European Alternatives, 2010, saatavilla internetosoitteessa www.euroalter.com/wp-content/uploads/2010/11/Watt-ENG.pdf.